

РЕШЕНИЕ

№ 414

гр. гр. Добрич, 30.12.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на деветнадесети октомври през две Х.яди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Диана Г. Дякова

Членове: Галина Д. Жечева
Жечка Н. Маргенова Томова

при участието на секретаря Румяна Ив. Радева
като разгледа докладваното от Диана Г. Дякова Въззивно гражданско дело № 20223200500378 по описа за 2022 година

за да се произнесе съобрази следното:

Производството по делото е образувано по реда на глава XX от ГПК по жалби рег.№№260078/25.01.2022 год. и 260460/04.05.2022 год. на Н. М. З. ЕГН:*****, от гр. Д., ул. С.И.Р.** срещу решения №№260086/21.12.2021 год. и 260011/26.04.2022 год. по гр.д.№ 151/2020 год. на Районен съд Б. ,с които е отхвърлен иска му против „ЕВРОМАНГАН” ЕАД - с. Ц., общ. Б. ЕИК 124058778 за заплащане на сумата в размер на 80 000 лв. , частичен иск от 300 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в резултат на неизпълнение законови задължения на работодателя, вменени му от чл.289 КТ и Наредба № 3/28.02.1987 г. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците.

С доводи за незаконосъобразност на обжалваните съдебни актове се претендира отмяната им и уважаване на исковата претенция от въззивния съд в пълния размер на заявяването ѝ.

Въззивникът възразява срещу фактическите констатации и правни изводи на първоинстанционния съд, че заболяването му не е професионална болест, а социално значимо заболяване, поради което нямал правната

възможност да претендира обезщетение за претърпени неимуществени вреди по реда на трудовите спорове. По въпросите за имуществената отговорност на работодателя, съдът тълкувал ограничително разпоредбите на КТ и при несъобразяване разпоредбата на чл.212 от същия. По делото било безспорно установено, че работодателят допуснал виновно неизпълнение на вменените му задължения с императивната разпоредба на чл.289 от КТ, чл.36 от Колективния трудов договор и Наредба № 3/28.02.1987 год. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи, което било в причинна връзка с късното диагностициране на тежко онкологично заболяване, което можело да бъде установено в ранен етап при проведен периодичен медицински преглед. След като били изпълнени всички предпоставки за възникване на отговорността на работодателя, отхвърлянето на исковата претенция за репарирание на причинени неимуществени вреди на работника било незаконосъобразно.

Въззиваемата страна „ЕВРОМАНГАН” ЕАД счита жалбите за неоснователни и настоява да не бъдат уважавани. По искане на ищеца било допуснато изменение на иска в отклонение от правилото на чл.214 от ГПК. Заболяванията на ищеца не били професионални и нямали причинна връзка с естеството на неговата работа, нито пък с осигурените от работодателя здравословни и безопасни условия на труд съобразно легалното определение на § 1 т.1 от Закона за здравословните и безопасни условия на труд, а напротив с неизпълнение от работника на задълженията му съобразно приложение 1а към чл.4 ал.8 от Наредба № 39 от 16.11.2004 год. за профилактичните прегледи и диспансеризацията.

Претенцията на Н. М. е осъдителна такава на служител за сумата от 80 000 лв. съставляваща обезщетение за причинените му неимуществени вреди от неизпълнение на задълженията на неговия работодател „ЕВРОМАНГАН” ЕАД по съществуващо между тях трудово правоотношение.

Заявена е с изпратена по пощата на 17.02.2020 год. искова молба рег.№ 1401/21.02.2020 год. и е основана на твърдения, че за времето от 19.07.2012 год. до 14.01.2019 год. ищецът имал сключен трудов договор с ответното търговско дружество, като работата му била свързана с дейности изпълнявани предимно под земята и във вредна за здравето среда. Работодателят му имал

задълженията да вземе мерки за предотвратяване и намаляване на трудовите злополуки и на общите заболявания и професионалните болести-чл. 289 от КТ, както и да осигури здравословни и безопасни условия на труд, така че опасностите за живота и здравето на работника или служителя да бъдат отстранени, ограничени или намалени-чл. 275 от КТ. Подробна регламентация на тези задължения била дадена в Наредба № 3/28.02.1987 год. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците-чл. 8, Приложение № 2-раздел IV т.6 и Приложение № 5 ,а такова задължение работодателят бил поел и съгласно чл. 36 от Колективния трудов договор в предприятието. За времето на работа в дружеството ,на ищеца бил проведен само един профилактичен преглед през 2013 год., за резултатите от който не бил уведомен. При проведен през месец август 2019 год. профилактичен преглед от личния лекар било установено наличието на четирикратно завишени стойности на туморен маркер tPSA ,наложила преглед в Х. Клиник гр.С. за поставяне на първоначална диагноза, назначаване на медикаментозно лечение и направата на ЯМР, а впоследствие и оперативна интервенция за отстраняване на тумор в “Б.Д.” гр. С.. След проведено окончателното хистологично изследване ,на ищеца била поставена окончателна диагноза “Умерено диференциран аденокарцином на простата“. Ищецът провел ендокринна терапия, престояла му и лъчева такава. Според лекуващите лекари ,заболяването се е развило в продължение поне на две години, докато ищецът е бил трудово зает в ответното търговско дружество. В случай, че му бил извършен профилактичен преглед, щяло да бъде установена фамилната му обремененост и утежняващите фактори на работната среда, както и заболяването му, което би довело до значително намаление на риска за живота му ,тъй като шансовете за лечение при ранно диагностициране били големи. Направените икономии от работодателя за заплащане на профилактичните прегледи довели до необратимо увреждане на здравето му, като късното откриване на тумора му причинили болки и страдания ,изразяващи се в стрес и страх за живота му ,както и за бъдещето на семейството му. Отправено е искане “ЕВРОМАНГАН“ЕАД –в несъстоятелност да бъде осъдено да му заплати сумата от 30 000 лв.-частичен иск от обща сума 300 000 лв. представляваща обезщетение за претърпени от него неимуществени вреди в резултат на неизпълнение законови задължения на работодателя, вменени му от чл.289 КТ и Наредба № 3/28.02.1987 г. за

задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците.

Исковата претенция е неоснователна въз основа на фактически констатации и правни изводи ,както следва:

Между страните по делото е сключен безсрочен трудов договор от дата 19.07.2012 год. ,по силата на който ищецът приел да изпълнява в “ЕВРОМАНГАН“ЕАД,с.Ц.-М. О. ,с място на работа:П.Р. и АДМИНИСТРАЦИЯ , длъжността “Н.Р.“ ,код по НКПД :***,категория труд:втора , а по силата на допълнително споразумение № 36/20.10.2018 год. е бил преназначен на длъжността “Н.У.П.Т.“,код по НКПД *** ,категория труд :първа,с място на работа:П.Р..В длъжностната характеристика ,която е била връчена на ищеца при първоначалното му назначаване е посочено,че длъжността е към ръководството на рудника и ръководните и контролни задължения се изпълняват в подземни условия.

Със заповед № 1/15.01.2019 год. и на основание чл. 328 ал.1 т.2 от КТ ,изпълнителния директор на дружеството е прекратил трудовото правоотношение на ищеца по безсрочния договор от дата 19.07.2012 год. за длъжността “Н.У.П.Т.“,код по НКПД *** ,с място на работа: П.Р. § ШАХТИ.

Между “ЕВРОМАНГАН“ЕАД и Синдикалната секция на Национален синдикат “Защита“ е бил сключен колективен трудов договор от дата 05.04.2017 год. ,съгласно разпоредбата на чл. 36 ал.1 от който , работодателят осигурява ежегодно периодични медицински прегледи на работниците в съответствие с нормативните изисквания и медикаменти за профилактика при епидемии.

По делото са приложени удостоверение от 15.11.2021 год., лично здравно досие на ищеца и електронно здравно интегрално досие на ищеца,изготвени от Службата по трудова медицина МЕДИКО ЕООД, в които се съдържат данни за проведен профилактичен преглед на дата 21.09.2013 год..

Свидетелката Л.С. З.а (съпруга на ищеца) е дала показания ,че ищецът полагал труд в опасна и изключително вредна прахова работа среда ,под земята и с манганова руда.За времето ,през което бил зает по трудовото правоотношение с ответното търговско дружество , не му били правени никакви профилактични прегледи освен един през 2013 или 2014 год.След

като съпругът ѝ бил съкратен от работа в началото на 2019 год. се завърнали в родния си град Д.. През месец юни 2019 год. М. получил предложение за работа и трябвало да се снабди с медицинско свидетелство. Посетил семейния им лекар д-р Ш., с когото не се бил виждал седем години. Лекарят поискал да знае , има ли промяна в здравословното му състояние ,правени ли са му някакви изследвания. След направата на медицинското свидетелство, д-р Ш. решил да пусне на съпруга ѝ пълна кръвна картина и туморен маркер за простатната жлеза, резултатите от който показали силно завишени нива. Били насочени към преглед при уролог в гр. С. , където се наложило провеждане и допълнителни изследвания ,в резултат на които се стигнало през месец ноември и до оперативно лечение и хормонално лечение. Съпругът ѝ бил ежедневно напрегнат и силно притеснен –за себе си, за децата и семейството си, даже косата му побеляла ,до себе си свидетелката имала болен физически човек ,който бил психическа развалина. По време на прегледите ,лекарите се интересували за професията , работната среда на съпруга ѝ и фамилната му обремененост. Съобщили им, че по време на профилактични прегледи и заради фамилната обремененост (бащата и чичото на съпруга ѝ имали проблеми с простата , а леля и първи братовчед на съпруга ѝ починали от рак) ,заболяването е можело да бъде установено по-рано .Лекарите споделили ,че ако заболяването е било диагностицирано навреме е можело да бъде лекувано медикаментозно и да не стигне до отстраняване на простатната жлеза и осакатяване на съпруга ѝ.

Свидетелят Й.Ц.Д. е дал показания, че е бил колега на ищеца-негов началник. Работел в ответното дружество от 2004 год. и само веднъж на работниците бил проведен профилактичен преглед 2013 год. Под строй и с автобуси,работниците били заведени във В.-частна клиника “С.". През годините имало две-три предписания от Инспекцията по труда да бъдат направени такива прегледи, но работодателят не ги изпълнил .Работата в М.та била много стресова , работниците стачкували ,че не им се плаща , собствениците на М.та се криели и абдикирали от задълженията си, а свидетелят и ищецът останали сами срещу работниците, чийто искания считали за справедливи ,но нямали финансовата възможност да ги удовлетворят. Ищецът споделил със свидетеля, че стреса и напрежението отключило онкологичното му заболяване.

Вещото лице д-р Н. Н. , изготвил назначената по делото съдебно-

медицинска експертиза е посочил в заключение рег.№ 260295/21.101.2021 год. ,че ищецът има доказано онкологично заболяване, а именно:карцином на простатната жлеза в трети стадий,който е стадия на обхващане от рака на структури извън простатната жлеза ,в случая е установено развитие извън капсулата на жлезата.По скалата за степен на злокачественост,съдържаща пет групи от първа (най-благоприятна) до пета (с най-висока агресивност и склонност към размножаване) , заболяването на ищеца попада във втора група.Към момента медицината не разполага с възможности ,точно да предвиди какви са прогнозата за излекуване и периодът за излекуване.Съобразно различни класификации за определяне степента на риск от рецидив в рамките на 5 години от установяване на болестта ,на правени на база сравнение данните за множество пациенти, вещото лице счита,че при ищеца е налице над 40% риск до петата година, заболяването му да рецидивира,което би наложило възобновяване на лечението ,вида на който ще се определи от вида прогресия на болестта.Трети клиничен стадий на рака на простатната жлеза може да представлява заплаха за живота на пациента,особено на тези в млада възраст,каквто е конкретния случай-ищецът е на 49години,тъй като при възрастните пациенти над 70-75 години ,шансът да починат от друго заболяване , а не от рак значително се повишава.Онкологичното заболяване попада в категорията на социално-значимите заболявания,с оглед статистическите данни за заболяемостта от него. Ракът на простатната жлеза е най-честия новодиагностициран рак в България за 2020 год.-13.7% от всички случаи,а всеки четвърти мъж ,диагностициран с рак за 2020 год. е именно с рак на простатната жлеза.Ранното откриване на заболяването увеличава шансовете за излекуването му,като пациентите ,открито с първи стадий на болестта имат 100% петгодишна преживяемост. Липсата на профилактика може да доведе до откриване на заболяването в по-късен стадий ,което създава риск за успешен изход от лечението и риск за рецидивирание и прогресиране на заболяването в бъдеще.В онкологията се използва категорията :време на удвояване на тумора,което е специфично за всеки вид рак,като за рака на простатата възлиза на 2.5 години.С оглед данните от проведена магнитно-резонансна ядрена томография , размера на тумора на ищеца предполага ,че заболяването е можело да бъде открито три години преди първоначалното диагностициране. Вещото лице заключава, че провеждането на редовни

профилактични прегледи ,може би са щели да дадат възможност за откриване оплаквания, симптоми, резултати от клинико-лабораторни или образни изследвания ,които да насочат към тази диагноза.Колкото повече прегледи се провеждат, толкова шанса за откриване на съмнителна находка се увеличава.При изслушване в съдебно заседание от дата 11.05.2021 год. ,вещото лице е заявило ,че заболяването може да бъде установено при профилактичен преглед ,ако самият пациент има някаква симптоматика (примерно нарушения в уринирането, болестност и др.) или ако му бъде направено нарочно изследване за откриване на точно това заболяване ,без наличието на някакви оплаквания.Пояснило е също така ,че представените в това съдебно заседание медицински документи сочат на наличие на втори карцином на пикочния мехур,което е различно заболяване,без връзка с първото заболяване и не е ексцес на първото заболяване.

Задълженията на работодателя за осигуряване на условия на труд включват съгласно чл. 127, ал. 1, т. 3 от КТ и осигуряване на работника или служителя здравословни и безопасни условия за труд. Задължението на работодателя да осигури здравословни и безопасни условия за труд е подробно регламентирано в глава тринадесета от КТ (чл. 275- чл. 290 от КТ). Нормата на чл. 275 ал. 1 от КТ задължава работодателя да осигури здравословни и безопасни условия на труд, така че опасностите за живота и здравето на работника или служителя да бъдат отстранени, ограничени или намалени. Изрично е уредено и задължението по чл. 287 от КТ за провеждане на задължителни периодични медицински прегледи на работниците, както и това по чл. 289 от КТ за предотвратяване и намаляване на трудовите злополуки и на общите заболявания и професионалните болести.

Съобразно разпоредбата на чл. 287 ал.1 от КТ , ☐ всички работници и служители подлежат на задължителни предварителни и периодични медицински прегледи, условията за извършване на които съобразно характера на работата, условията на труда и възрастта на работниците и служителите се определят от министъра на здравеопазването.Съобразно чл. 287 ал.2 от КТ , периодичните медицински прегледи са за сметка на работодателя.

Безспорно предвид всичко изложено за ответното търговско дружество е съществувало задължение за своя сметка, да осигури на служителите си медицински прегледи, което не е било изпълнявано регулярно и съобразно

честотата, предвидена в Наредба № 3/28.02.1987 год. за задължителните предварителни и периодични медицински прегледи на работниците. Кодексът на труда не регламентира обезщетение за работниците при неизпълнение на задължението на работодателя да осигури дължимите медицински прегледи, нито пък имуществени права на работниците са създадени с Наредба № 3/1987 год.

В КТ не е предвидена възможност, като последица от допуснато неизпълнение от работодателя на задължения по сключен индивидуален трудов договор или колективен трудов договор, на служителя или работника да се присъжда обезщетение за неимуществени вреди. Когато се предвижда присъждане на обезщетение за неимуществени вреди, това е уредено изрично в КТ, каквито са случаите по чл. 200 и чл. 226 ал. 3 КТ. По принцип имуществената отговорност на работодателя се осъществява чрез уреждането на различните фактически състави, при които се дължи обезщетение, неговия вид и размер, като отговорността е преди всичко за имуществени вреди, а неимуществените са регламентирани в специални хипотези. Близостта на последните с деликтната отговорност дава основание чл. 212 КТ да препраща за неуредените въпроси към приложение на гражданския закон - чл. 45 и чл. 49 ЗЗД, но също само в изрично посочените случаи-така решение № 614/22.06.2009 год. по гр.д.№ 2100/2008 год. на ВКС, I г.о.

Горното обуславя неоснователност на заявената претенция и отхвърлянето ѝ като такава. Този извод обжалваното решение съдържа, поради което и на основание чл.271 ал.1 от ГПК следва да бъде потвърдено.

По изложените съображения,съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решения №№260086/21.12.2021 год. и 260011/26.04.2022 год. по гр.д.№ 151/2020 год. на Районен съд Б..

Решението подлежи на обжалване при условията на чл. 280 от ГПК пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____